

torráðnari með því að fela lausn hennar í annarri gátu, sem auðsjáanlega hefur orðið til þess að Herjólfur hefur í bræði sinni bitið í endann á spýttunni sem gátan var rist á, og munaði minnstu að hann æti síðasta orðið.

Ó. H.

‘ÞÁ ER ALLS GÆTT, ER YÐAR ER’

Í GREIN minni um Hrafnkels sögu og Stjórn¹ láðist mér að geta þess, að orðtakið ‘þá er alls gætt ef þín (yðar) er’ kemur einnig fyrir í Heimskringlu (Hákonar sögu herðibreiðs, 9. kapítula). Fyrir orrustuna við Elfi eru fluttar merkilegar ræður, sem sýna glögglega afstöðu leiðtoga í hvorutveggja liði. Sá merkismaður og traustur vinur Inga konungs, Grégóriús Dagsson, hefur tölu sína með svofelldum orðum: ‘Vér höfum mikit lið ok frítt. Nú er þat mitt ráð, at þér, konungr, verið eigi í atlogunni, því at þá er alls gætt, er yðar er, ok eigi veit hvar óskytja or geigar. . . .’² Hér er því beitt svipuðu orðalagi og í Stjórn og Hrafnkels sögu: þegar til átaka kemur, skiptir það mestu máli að lífi foringjans sé borgið.

H. P.

¹ *Sjötíu ritgerðir helgaðar Jakobi Benediktssyni* (1977), ritstjórar Einar G. Pétursson og Jónas Kristjánsson, 340–41.

² *Íslenzk fornrit XXVIII* (1951), útg. Bjarni Aðalbarnarson, 355.

University of Edinburgh

VIÐBÓT VIÐ ÍGRILLINGAR

ÞEGAR greinin Ígrillingar var tekin saman láðist mér að minnast þess að orðskviðurinn ‘margur er að orði ei er á borði’, sem Magnús prúði eignar ‘Daða’ (Gripla II 45), kemur fram í lítið eitt yngri heimild, Biskupaannálum Jóns Egilssonar (Safn til sögu Íslands I 90–91). Þar segir svo, að daginn sem Jón biskup Arason bannfærði Daða Guðmundsson að Hólum (það var 2an jan. 1549, Dipl. Isl. XI nr. 590) sat Daði heima í Snóksdal og fékk þá svo harðan hiksta að ‘hann hugsaði að öndina mundi slíta af sér’; þá mælti hann: ‘nú er eg þar að orði sem eg er ekki að borði’. Saga þessi komst fyrst á prent 1825 í Árbókum Espólíns (IV 41–2). Um þá trú að menn fái hiksta ef verið er að tala um þá annarsstaðar má vitna í Jón Árnason, *Íslenzkar Þjóðsögur og Ævintýri II*, 1954, bls. 534, og V. 1958, bls. 483.

J. H.